

§ 41 Stärkande av rättssäkerheten inom Svenska kyrkan

LARS GUNNLEV:

Fru ordförande, värderade kyrkomötesledamöter! Tillsyns- och uppdragsutskottet föreslår att min motion 2013:61 om rättssäkerheten inom kyrkan ska avslås. Man anser att de rättsgarantier som finns är tillräckliga. Jag tackar utskottet för redovisningen av saken men ber att få göra några kommentarer.

Utskottet säger att det måste vara kyrkan själv som utformar det inomkyrkliga överprövningssystemet. Är det inte rimligt att detta system är i samklang med de rättsprinciper som gäller i samhället i övrigt? Jag anser att det brister på denna punkt. I domkapitlet och Överklagandenämnden finns ledamöter med juridisk kompetens. Stiftet har också jurister anställda. Kan dessa ledamöter och tjänstemän upprätthålla sin integritet i sin miljö? I kraft av sitt ämbete, ordförandeskap i domkapitel och stiftsstyrelse, har biskopen ett dominerande inflytande. Jag finner detta problematiskt, både för den som är föremål för ett ingripande och för biskopens förmåga att handskas med sin makt.

Hänvändelse till Överklagandenämnden kan endast göras av den direkt berörda och inte av annan medlem av kyrkan. Tillspetsat menar jag att en konsekvens av detta är, att kyrkan har avskaffat den barmhärtiga samariten. Kyrkan tillämpar avskärmning i stället för öppenhet.

Jag anser att det inom kyrkan skulle finnas en instans med samma kvaliteter som justitiemannämbetet. Institutionen skulle endast bestå av kompetens inom juridik och arbetsrätt. Att förslag om detta framlagts tidigare tyder på att önskemålet är angeläget. Att Överklagandenämnden kritiserat enskilda domkapitels handläggning och gjort vägledande uttalanden om processuella frågor och rättssäkerhet understryker behovet av att se över systemet. Det är också en fråga om respekten för Svenska kyrkan.

Jag yrkar bifall till min motion 2013:61 om stärkande av rättssäkerheten inom Svenska kyrkan. Tack för ordet, fru ordförande.

AXEL W KARLSSON:

Ordförande, ledamöter, biskopar! Jag yrkar bifall till Gunnlevs motion 2013:61. Ingenting tror jag är mer viktigt för kyrkans trovärdighet än att rättssäkerheten och rättstryggheten i kyrkan fungerar. Jag har under mitt liv som präst sett hårresande skandaler i olika stift på maktnissbruk och där det inte har fungerat. Under den gamla statskyrkans tid kunde man ju vända sig till instanser som Justitiekanslern, Kammarrätten och så vidare och få pröva olika ärenden. Jag känner till åtskilliga fall där man rättade till misstag i det kyrkliga systemet genom hänvändelse till sådana instanser.

Jag tror alltså, att det behövs en översyn av rättssäkerheten i kyrkan. Det finns en del punkter som är problematiska och som Lars Gunnlev tar upp, till exempel att man sammanblandar arbetsgivaransvar och pastoralt ansvar. Nu är inte biskoparna arbetsgivare på samma sätt som de var förr utan en massa präster, men jag tror ändå problemet finns kvar. Det kan finnas kvar på församlingsnivå exempelvis. Jag menar att det finns många skäl att titta på rättssäkerheten i kyrkan.

I andra kyrkor bedriver man ett intensivt arbete kring de här frågorna. Jag kan till exempel hänvisa till den tyska katolska kyrkan, som i kölvattnet efter diverse skandaler med pedofili och olika sexuella överträdelser har gjort och håller på med ett mycket grundligt arbete och ser över sin situation, skapar nya regler och förebygger att sådana problem ska kunna uppstå igen. Där tror jag också vi har någonting att lära i den svenska kyrkan. Tack.

BERTIL MURRAY:

Ordförande! Jag talar för utskottet och yrkar bifall till utskottets förslag att avslå motion 2013:61.

Lars Gunnlev påpekar i sin motion, att Svenska kyrkan med sina 6 miljoner medlemmar har en stor makt och därmed också ett stort ansvar. Han menar att rättssäkerheten i kyrkan inte är tillfredsställande och föreslår en institution, till vilken kyrkans medlemmar och specifikt dess anställda kan vända sig med klagomål och kritik. Utskottet konstaterar att likartade motioner har behandlats under flera år, 2001, 2007, 2008, 2011 och 2012, och låter sin bedömning vila också på de ställningstaganden som har gjorts tidigare. Utskottet menar, att Svenska kyrkan ständigt strävar efter högsta möjliga rättssäkerhet och konstaterar, att möjligheten att få beslut överprövade finns reglerad i kyrkoordningen och tydliggörs genom Överklagandenämndens ställning och sammansättning samt genom den möjlighet till systemkritik som finns genom motionsinstitutet i kyrkomötet. Vad gäller anställdas meddelarrätt är den reglerad i kollektivavtal. Där garanteras rätten att kritisera den organisation man tillhör.

Sammanfattningsvis menar utskottet alltså, att rättssäkerheten inom Svenska kyrkan är tillfyllest och att motion 2013:61 ska avslås.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 80.